

vred v določenem roku poslati c. kr. volilni komisiji v Ljubljani.

Glasovnice, ki dospo pri c. kr. volilni komisiji potem, ko je bil določen rok že pretekel, se ne smejo nič več sprejemati.

Izkaznice, glasovnice itd. se pošiljajo volilni komisiji po pošti poštarine proste, ako imajo na adresi pristavek: „Trgovinski in obrtni zbornici v Ljubljani v volitvenih zadevah (§ 22, odstavek 1 zakona o trgovinskih zbornicah)

Na določeni in volilcem naznanjeni dan izvrši volilna komisija glasoštetje. Dopolane ali osebno oddane zaprte glasovnice odpre volilna komisija pred glasoštetjem šele tedaj, ko je bilo osebno glasovanje že dokončano. Med tistimi, ki smejo izvoljeni biti v dotično volilno kategorijo (volilni razred), razsodi relativna večina glasov, kadar je po enoliko glasov, razsodi žreb, ki ga potegne kdo izmed volilne komisije (§ 9. zakona o trgovinskih zbornicah).

Volilna komisija razsodi o veljavnosti volitev in uradno razglasi končno veljavni posledek volitve.

S tem smo izpolnili svojo časnikarsko dolžnost in opozorili volilce — katerih utegne biti vseh skupaj približno 10.000 — na bližajoče se volitve v najvažnejšo trgovsko in obrtno korporacijo.

Kmetijstvo.

Češpljevemu drevju v pohvalo.

Marsikatera plemena so ob rasti zelo občutljiva; nekatera mnogokrat pozebejo, druga rode zopet le ob ugodnih letinah, iz večine je vzgoja zelo težavna, pri mnogih je obiranje zelo sitno, in slednjič pa sadja še ne moreš lahko prodati.

Pri češpljevem drevju sadjar vseh teh težav skoraj ne pozna, zato se pa to drevje tudi skoraj povsodi nahaja, in to po obširnih posestvih z uzornim kmetijstvom kakor tudi pri revni koči.

Češpljevo drevo je sicer najnavadnejše, pa tudi najkoristnejše sadno drevo, in sicer zaradi naslednjih razlogov:

1. Ni druge vrste sliv, ki bi bile toliko priljubljena jed, kakor so sveže češplje.
2. Češplja se izvrstno suši in je kuhana sladka, a ne kislá kakor druge slive.
3. Iz češpelj se napravlja najboljša čežana in najboljše žganje.
4. Olupljene in posušene češplje brez pešek so najboljša sladka solata (kompot).
5. Češpljevo drevje rodi zelo obilno.
6. Češpljevo drevje je kaj lahko razmnoževati.

Katero sadno drevje ima vse te dobre lastnosti? Zato se pa češpljevo drevo tudi nahaja po vseh zmerno gorkih krajih in v mrzlejšem podnebjú. — Ni

je kmetske hiše, ki bi zanjo ne bilo češpljevega vrta, ni ga potoka, ne vlažne dolinice, kjer bi ne bilo tega koristnega drevesa. — Če pridemo v Banat, v Srem, vidimo tam celo obširne češpljeve vrte, celo velike graščine se pečajo tam s češpljevo vzgojo.

Kdor se hoče baviti s sadjarstvom v velikem, temu je eden prvih pogojev, da se pridelano sadje lahko potrga, oziroma spravlja, in da se tudi velike množine pridelka lahko zmagajo. Češplja se pa lahko otrese, sad se lovi na rjuhe, in videl sem v Banatu, kako so tudi otresli cele vrte češpelj, ki so jih potem z grabljami spravljali na kupe. Kdor ima toliko češpelj, jih spravi v sode in prilično po zimi žge slivovec, ki se po vsem svetu lahko spečava, in cena mu je toliko višja, kolikor starejši je, zato je mogoče počakati visokih cen.

Pri nas je pa v zadnjem času češplja zelo prišla ob svoje dobro ime, in to iz dveh razlogov. Prvič so razne gliviške bolezni češpljevo drevje močno napadale, vsled česar je bilo malo pridelka, in drugič so naši sadjarji imeli slabe uspehe z novonasajenim drevjem.

Proti boleznim na listju priporočamo češpljevo drevje škropiti kakor trte.

Kar se pa tiče novih nasadov, so pa bili največ zaradi tega malouspešni, ker so se za saditev jemali mali koreninski izrastki, ki so se izkopali po češpeljnjakih ali pašnikih. Take večinoma trnjeve sadike so malo ali nič vredne, in se ni čuditi, če iz njih ne zrastejo lepa, rodna drevesa. — Tudi češpljevo drevje mora biti pravilno vzgojeno in cepljeno.

Poučni in zabavni del.

Vitez za kolovratom.

Novela 15 veka.

Ruski spisal D. S. Merežkovski. — Prevel Krutogorski.

Predniki barona Ulrika so bili bogati, ter živeli razkošno. Oče, zapravivši čez polovico posestev, je zapustil sinu grad v Bohemiji in nekaj zemljišča, ki je donášalo toliko dohodnine, da je mogel živeti ob nji nerazvajan človek. Mladi baron je bil brezskrbne in dobre naravi, ter ni znal živeti iz svojih podložnih desetih, kakor njegovi sosedje, in če je potreboval denarja, izposojeval si ga je raje pri oderuhih za visoke obresti ali pa zastavil kos zemljišča nenasitnim Nemcem in čifutom. Vitez je kaj malo mislil na prihodnost, in ker je poredkoma vsprejemal goste, živel je tiho in osamelo. Samo dve strasti je poznal — ljubil je konje in knjige, in ker je bil sicer skromen, brigal se ni nikdar za svojo revščino. Večkrat mu je stari, zvesti oskrbnik prinesel ves prepadlega obraza tolsto knjigo, zapisnik židovskih dolgov in gospodarskih stroškov, ali mladi baron se ga je branil, kakor

nadležne muhe, ter ni hotel pogledati v te rokopisne knjige, ki so mu bile jedino zoprne.

„Za mene bode že zadostovalo“, je dejal Ulrik z brezskrbnim smehljajem in nadalje kupoval iz Italije in Vizancije pripeljane dragocene pergamente z miniaturnimi in lepimi konjev, ter bredel polagoma v dolgove, na žalost čmerikavega oskrbnika.

Ulrik je bil pošten in len, — dve glavni svojstvi, ki branita ljudem pridobivati si denarja. Šel je v vojake, no, vojaška služba zdela se mu je pretežavna. Baron se je precej vrnil v svoj grad, ter se slednjič nastanil v njem. Živel je sovsem sam z nekaterimi starimi slugami, in ni se dolgočasil v osamelosti, ampak celo nekako dobro mu je dela; za stanovanje si je izbral samo tri sobe, katere so se mu v krasnem, zapuščenem gradu zdele izmed vseh najprijaznejše. Sosedji so ga imenovali za polunorega filozofa, zlato-deja ali pa navadno za lenuha in nemarneža. Toda vitez se je bore malo zmenil za to, kar so govorili sosedje. Čutil se je, če že nesrečnega, pa vendar brezskrbnega in svobodnega. Večino dneva je prebil na lovu za volkovi in medvedi, katerih je isti čas kar mrgolelo v gozdih v Bohemiji. Lovil je ribe, kajti ljubil je tišino globokih voda, katere so se mu včasih zdele enako lastnemu njegovemu srcu. Ali pa je, kakor rimski cesar Dioklecian — o katerem je čital v knjigi italijanskega pisatelja Flavia Bionda, naslovljeni „*Libri historiarum ob inclinatione Romanorum*“, — kopal jame na vrtu, zasajeval sadna drevesa in jih očiščeval in odrezoval nepotrebne veje z velikim drevesnim nožem. Ali najprijetnejši čas je nastopil po večerji: v dolgih jezenskih in zimskih večerih, ko je veter potresal zaprte zastornice na oknih, šumljal dež ali tulila burja, — so zanetili v gromadni, zakaženi peči, z lepimi kamenenimi grbi, ogenj. Ulrik se je v mehkem zajčjem kožuhu posadil k topli peči, si nalil bokal dobrega vina, vzela v roke knjigo in se zamislil v čitanje. To so bile kronike, razpravljajoče o Grkih in Rimljanih, opisujoče potovanja v daljne kraje, novele laških pisateljev, prišedše baš tedaj v navado, ali sladkozvočni soneti božanstvenega Petrarke. Ulrik se je včasih odtrgal od knjige, zagledal se v pečni plamen in solze veselja in osamele sreče so mu tekale po obrazu. Ali pa je, mahaje z rokama, glasno deklamoval one citate, ki so mu posebno ugažali, drameč nočno tišino v temnih svodih; in pri stokanju severnega piša so bili čuti čudotvorni in čarobni pesniški proizvodi, ustvarjeni v kraju južnega kraja.

Ulrik je bil visokovzrasel, slok, krepkih rok, glas mu je bil tih in prijeten, lase je imel tako svetle, da so bili videti skoraj sivi, oči lepe, sivomodre. No v njih je vsplamtel včasih ogenj in medvedinje bohemskih lesov, katere je lovil sam z dvema lovskima psoma, so čutile pred smrtjo, kako nevaren je ta hipni ogenj v očeh Ulrikovih.

Nekega mrzlega zimskega dne se je odpravil Ulrik na lov v gosto šumo, ki je bila precej daleč od grada. Lov se je dobro obnesel in lovci so nagromadili na sani divjačino in se napotili proti domu. Jelo se je mračiti, nastala je vjuga, s snegom so bile zametene gozdne gazi, in lovci so si bili zablodili. Po noči jih je napadlo krdele volkov. Skoraj bi bili poginili in zmrznili. Na srečo je bil Ulrik zapazil v gorah skozi belo, motno meglo luč. Dospeli so k gradu. Ko so se na njih krike in trkanja odprla vrata in je vitez začul ime grajščakovo, hotel se je sprva vrniti nazaj v gozd. V gradu je prebival sovražnik; očetje in dedi tega grajščaka so od nekdanj sovražili Ulrikovo rodovino. Stoletja je trajalo sovražstvo, rodivše mnogo zlodejstev. Šele poslednja leta, ko so malone vsi člani obeh rodov, razven dveh sinov, pomrli, je sovražstvo ponehalo. Mlada viteza se nikdar nista videla.

Ulrik je spredel, da mu je treba izbrati jedno iz dveh; ali zmrzniti ali biti raztrgan od volkov v lesu, ali pa iskati prenočišča v sovražnem domu. Ko je Arnold — tako je ime grajščaka, — začul ime nenadejanega gosta, vsprejel je Ulrika viteški, ter ga srčnoganjem prijazno povabil v svoj grad. Otrpli lovci so se kmalu ogreli ob gostoljubnem ognjišču, Ulrik in Arnold pa sta besedovala tako prijazno, kakor stara prijatelja. Ko so podali večerjo, prisedla je k mizi mlada deklica, Arnoldova sestra. Ime jej je bilo Dianora, in Ulrik je pozvedel pozneje, da je njena mati bila Italijanka, hči nekega sienskega trgovca. Arnold je hil njen polubrat.

Dianora se je koj na mah prikupila Ulriku. Medla bledečnost njenega lica pod gladkimi, črnimi in blestečimi lasmi je spominjala na trde in sveže listke belega cvetja v črnozelenem listju pomaranč in alpesin onega kraja, kateri je Dianora prištevala za svojo domovino in ljubila, dasi ga nikdar videla.

Oba viteza sta se razšla kot prijatelja in spomin na staro sovražstvo se je razpršil, kajti mlada sta bila oba, velikodušna ter nista imela vzroka želeti drug drugemu zla.

Od tega časa je jel Ulrik pohajati Arnoldov grad, blagrovaje ono studeno burjo, ki ga je privedla v stanovanje Dianore, in od dne do dne se mu je zdelo dekletu krasnejše.

Ulrik je kmalu razvidel, da je Arnold reven in bode primoran omožiti sestro skoraj brez dote; to je ojunačilo Ulrika, prepričavši se o vitezovi naklonjenosti, je sklenil poprositi brata sestrine roke. Videč iskreno ljubav vitezovo in želeč ovekovečiti s krvno zavezo novo prijateljstvo, je Arnold po nekaterem obotavljanju dal dovoljenje.

Krasne grajske sobane, kjer je mladi samotar živel tiho življenje, je zdajci napolnjevalo zakonsko veselje. Ulrik je kmalu izprevidel, da se ni varal v svoji izvolitvi, kajti Dianora je bila izvrstna žena.

Navzlic svojemu uboštvu jej je prinašal razkošne darove, kupil je prekrasno florentinsko ljutno, okrašeno z biseri, a kadar so prišli moskovski trgovci s kožuhi, hitel je prodati topoljev gozd, ter podaril Dianori dragocen kožuh od temnorudečega baršuna, obrobjen s soboljevino.

V gradu so se jeli vedno gosteje oglašati sumljivi upniki, Ulrik pa je vedno z večjo odločnostjo podpisoval židovske menjice. Obraz starega, zvestega oskrbnika je postajal zmiraj mračnejši. Slednjič se mu je bilo le posrečilo pokazati Ulriku zapisane dolgove, ter razjasniti vse, vitez je izprevidel, da ga čez leto dnij čaka uboštvo.

Dianora ni ničesar vedela, in je bila povsem srečna. Sedaj šele je mladi vitez spoznal bridko revščino. Brezskrbnost ga je minula, žena je precej zapazila možev srčen nemir. No, ker je biser vseh ženskih čednostij — sramožljiva skromnost dičila Dianoro, zatorej se ni drznila vprašati soproga po vzroku tega nemira.

Nekega večera, ko je vitez po stari navadi sedel z bokalom vina in s knjigo pri peči in premišljal nevesele misli, a Dianora s tankimi prsti prebirala strune na ljutni, sklenila je vprašati moža, kakšna skrb da tare njegovo dušo. Ulrik je bil v zadregi, ter hotel skriti nemir z namišljenim veseljem, ali čuteč v njenem pogledu nežno očitaje za to, da noče deliti z njo gorja, — ni vstrpel in jej povedal vse. Dianora je radostno vskliknila:

„Hvala Večnemu, ki mi pošilja tako lahko izkušnjo! Kajti, pričakovala sem vse kaj hujšega. V dolini solz in bridkostij, imenovani zemeljsko življenje, človeka obiskujejo na vseh njegovih potih sovražstvo, bolezn, prepri, — smrt in še druga trpljenja, sredi katerih je revščina še najmanj občutljiva. Nikar se naj ne vznemirja srce mojega gospoda. Dana nisem bila privajena razkošnemu življenju. V tem prelepem gradu imamo vse, česar potrebujemo. Gladu ne bova umrla; kruha, živeža in vina je za oba dovolj. Čemu pač žalovati? Živela bova priprosto in zmerno, kakor učijo stari modrijani, katerih knjige tako ljubi vaša milost, jaz gojim prepričanje, da bi moglo mnogo zemeljskih vladik zavidati najini sreči.“

Tako je govorila grofinja — modrost je opozorila njeno lice in nikdar se zala Dianora ni zdela Ulriku tako krasna. Vitez, pokleknivši pred njo, jej je poljubil tanke, bele roke in dejal:

„Tvoje besede Dianora, se mi zde jako lepe. Ali ker si še mlada in neizkušena v življenju, misliš le o sedanosti in o naju, med tem ko zrem jaz v bodočnost. Ni ti menda neznano, da me moj velikuđušni kralj in poveljnik Matija Korvin nič manj ne ljubi, kakor je ljubil očeta mojega in deda. Čul sem, da se zbira nova vojska v zemljo nevernikov; kralj me z radostjo vsprejme, mi podeli častno službo v svoji armadi in ako se mi posreči pridobiti njegovo

milost, — na kar se trdno zanašam, — potem me nagradi z obično radodarnostjo, o kateri ne govore zaman vsi narodi.“

Ulrik je za hip umolknil in žena ga je vprašala: „Kaj pač ovira mojega gospoda izvesti to modro namero?“

„Dianora, kako te naj pustim samo v tem osamelem gradu, tako mlado in neizkušeno?“

„Mari se še vaša milost ni uverila v tem, da sem dobra gospodinja? Nič se vam ni bati. Stari zvesti sluge me ne zapustijo. Pri tem pa so okrog gradu globoki rovi in železne mreže . . .“

„O mila, niti globoki rovi, niti železne mreže te ne bodo ščitili pred temi dvonogimi volkovi, kateri navohavši slasten plen (saj menda veš Dianora, da se tvoja krasota slavi po vsi Bohemiji) bodo prišli, da bi mi oropali najdražji zaklad . . .“

Tedaj je Dianora uprla vanj svoje jasne oči in rekla:

„Jaz ostanem zvesta mojemu gospodu v življenju in v smrti.“

Ozrla se je vanj tako, da je vitez verjel, in če bi sedaj ves svet pričal napram ženi, ne bi dvojil o njeni zvestobi. Tedaj se Ulrik ni več obotavljal in sklenil je stopiti v kraljevo službo.

Takoj je prodal vse nepotrebno, — polovico novcev je vzela seboj na potovanje, drugo polovico pa dal ženi in določil dan odhoda.

Znameniti kralj madjarski Matija Korvin je vsprejel blagosklono Ulrika in mu podelil častno, ter dobro plačano službo. Ko je kralj nastopil že davno nameravani pohod na Turke, poveril je bohemskemu vitez v varstvo obmejno trdnjavo, katero je oblegal turški vodja Mustaff-paša. Vitez se je boril s takim uspehom, da si je kmalu stekel slavo modrega in hrabrega poveljnika. Vsaki dan je prejel od cesarja bogate darove; med drugim, lepo grajščino z obširnimi ozemljem, donašajočo precejšnjo dohodnino. Kmalu si je Ulrik toliko opomogel, da je zamogel poplačati dolgove, rešiti zastavljena zemljišča in že je premišljeval o vrnitvi na dom.

Žena Matije Korvina, prekrasna kraljica Beatrica Aragonska, hči neapeljskega kralja Ferdinanda Staršega, je bila izobrazena ženska, ter pokroviteljevala učenjakom, pesnikom in jih vabila na svoj dvor. Mnogo slovečih humanistov je prihajalo k njej iz Francoske, Laške in Grške.

Baron Ulrik, kateri je bil prijeten družabnik, je užival posebno milost kraljice. Ona se je opetovano potegnila zanj pred soprogom, in ker je vitez prišteval najgršim človeskim napakam — nehvaležnost,

Vrnivši se iz turške vojne, ga je Beatrica prosila, naj še ostane nekaj časa na njenem dvoru. Dasi se je Ulriku silno tožilo po domu, vendar ni mogel odreči blagodušni dobrotnici te prošnje, ter obečal odložiti svoj mandat.

Beatrica, zasleduje prijeten italijanski običaj, je po večerih, ko je polegla vročina, priglasila vso družbo, shajajočo se okoli nje, — imenitne gospe, kavalirje, učenjake, pesnike humaniste, na obširen, velekrasen vrt, ki se je nahajal nedaleč od gradu. Tukaj na prostem, sredi cvetja in dreves je carstvovalo neprisiljeno veselje. Mladeniči in device so igrali z žogo, plesali kolo, prepevali pesmi na svežem zelenem travniku. A starejši pa so v senci mecesnov in hrastov sedeli na zeleni trati okrog žuborečega vodometa, ter si pripovedovali smešne in poučljive povesti, uprizarjali prepire, katere je Beatrica vsikdar znala napeljati k vzvišenim predmetom človeških nazorov.

(Dalje sledi)

Novice.

— **Osebne vesti.** Ministerijalni koncipist g. dr. Makso Schescharg je imenovan podtajnikom v poljedelskem ministertvu. — Poštni kontrolor v Ljubljani gosp. M. Kokalj je premeščen na Dunaj. Na njegovo mesto pride iz Dunaja gosp. I. Podgornik. — Premeščeni so: finančni nadkomisar gosp. dr. I. Rupnik od okrajnega glavarstva v Logatecu k uradu za odmero pristojbin v Ljubljano, davčni oficial gosp. Karol Pirc in Ljubljane v Logatec, finančni koncipist gosp. Emil Kandare od finančnega ravnateljstva v Ljubljani in finančni konceptni praktikant gosp. Aleksander Guželj od okrajnega glavarstva v Kočevju k davčni administraciji v Ljubljani. — Učitelj v Čatežu gosp. Peter Pogačnik je šel v pokoj. — Župnik v Štangi gosp. Mihael Saje je imenovan knezoškofijskim duhovnim svetovalcem.

— »Slovenska Matica« vabi na CXXVIII. odborovo sejo, ki se vrši v Ljubljani, v četrtek dne 20. marcija 1902. ob petih popoldne v društveni pisarni. Vspored: 1. Naznanila predsedništva. 2. Potrditev zapisnika o CXXVII. odborovi seji. 3. Poročilo knjižnega odseka. 4. Poročilo tajnikovo. 5. Eventualia.

— **Ljubljanska meščanska godba** se je razšla, vendar hočejo godci nadaljevati na svojo roko celo podjetje, kar bi bilo tudi želeti.

— **Novo gimnazijsko poslopje v Novem mestu.** Posebna komisija je po naročilu dež. šolskega sveta pregledala sedanje gimnazijsko poslopje v Novem mestu ter se izrekla, da se mora zgraditi novo poslopje, ker je sedanje nerabno.

— **Novo realčno poslopje v Idriji** prično graditi prihodnji mesec. Poslopje bo jednonadstropno.

— **Zlato na Gorenjskem?** Pri železnikih so baje našli veliko množino rude, ki ima mnogo zlata v sebi.

— **Afera Wallburg.** Obravnava proti M. Standingerju, ki je falsificiral poročni list, s katerim so Walburgi hoteli dokazati, da je bila njih mati poročena z najdvojvodo Ernestom, se najbrž ne bo vršila v Ljubljani, ampak na Dunaju.

— **Nova nemška šola.** Deželni šolski svet štajerski je odredil, da se v slovenski Slatini pri Rogatecu ustanovi nemška enorazrednica.

— **Učiteljski dom.** V Celovcu se je ustanovilo društvo, ki hoče napraviti konvikt za vzgajanje slovenskih učiteljev. Ali je narodnost glavni namen?

— **Deželnozborske volitve na Goriškem.** Po izidu volitve volilnih mož je gotovo, da zmaga na Krasu narodno-

napredni kandidat dr. Treo, v tolminskem okraju pa kandidat katoliške stranke, čigar ime pa še ni razglašeno.

— **Društvo »Zvezda« na Dunaju** imelo je nedavno svoj II. občni zbor, pri katerem je na predlog g. podpredsednika D. Dolence imenovalo častnima udoma dva gospoda, ki sta si pridobila izvanrednih zaslug za prosep društva. To sta gosp. Jakob Pukl, predsednik in g. Vinko Krušič, pevovodja društva. Ta predlog je bil enoglasno in navdušeno sprejet. V odbor so bili izvoljeni gg. Jakob Pukl predsednikom, Dragotin Dolenc podpredsednikom, Rudolf Malič tajnikom, Jakob Šemé blagajnikom, Alojzij Repič, Franjo Šušteršič, Ivan Vončina za odbornike, Ivan Peterman, Gabrijel Mežnar, Franjo Merlak za odbor. namestnike, Josip Božič, Josip Smerdu, Karol Tomšič za preglednike — Društvo je prošlo leto priredilo: Anton Slomšekovo slavnost, 9 zabavnih večerov, 3 izlete (2 v Maria Enzersdorf in 1 v Gorenji Št. Vid). Odbor je 1 članu dovolil posojilo, ter samo v 5 slučajih dovolil podpore, v 2 slučajih je rešil dve Slovenki iz nujne bede. Za družbo sv. Cirila in Metoda so članice Jelica Krušič, Marica Pukl, Anica Šušteršič, Ana Krušič nabrale 200 kron. Za sodelovanje je izrekel občni zbor toplo zahvalo slavni »Sloveniji«, predsedniku, gg. Rum, Božiču, Roštokerju, Ašiču in Kozini, pa tudi gosp. Prijatelju, ter pevovodji gosp. Krušiču in vsem g. pevkam in g. pevcem. Društvo je lepo napredovalo.

— **Umrl.** Na svojem posestvu pri Novem mestu je umrl deželni stavbni svetnik gosp. Fran Witschl. — V Starem trgu pri Trebnjem je umrl trgovec in posestnik gosp. Henrik Müller v starosti 65 l. — Na Vrhniki je umrla sodnikova udova gospa Leopoldina Mulley.

— **V deželni blaznici na Studencu** se je obesil umobolni Anton Šmajdek iz Toplic na Dolenjskem.

— **Taščo umorili.** Med Orehovcem in Berhovem na Dolenjskem je v nekem jarku našel posestnik Miklavčič truplo 70 letne Marije Rajk iz Gracerjevega turna. Starka je imela na vratu in na glavi globoke rane in strto brado, v rokah pa je držala šop las ki so podobni lasem njene sinahe Helene Rajk. Tašča in sinaha sta živeli v vednem prepiru. V hiši sinahinega očeta so našli krvav nož. Helena Rajk, njena dva brata in njeni stariši so vsi v preiskovalnem zaporu, ker leti nanje sum, da so Marijo Rajk umorili in potem vrgli v jarek.

— **Samomor 72letne starke.** V Karčovini pri Mariboru se je obesila 72letna starka Neža Rumpf, ker ni mogla od sorodnikov dobiti posojenega jim denarja.

— **Izkoriščana nesreča.** Posestnik Keber iz Sadinje vasi je 6. t. m. ponoči utonil. Njegova dekla Neža Poje ga je našla, a predno je o dogodivši se nesreči koga obvestila, je v hiši pokradla kar je mogla, tudi 180 kron gotovine in hranilnično knjižico za 1800 kron. Nezvesta dekla je že v zaporu.

— **Cerkveni tat.** V Gorici je policija aretirala cerkvenega tatu Fr. Werdaua z Dunaja, ki je izvršil v mnogih cerkvah vsakovrstne tatvine.

— **Nesreča.** V Trstu je zadnji vagon necega tovornega vlaka vrgel 49letnega železniškega čuvaja Antona Črnigoja na tir ter ga popolnoma prerezal na dvoje.

— **Tragedija poštna manipulantinje.** Na Dunaju se je usmrtila te dni 31 letna manipulantinja Ivana L.; skočila je s tretjega nadstropja ter bila takoj mrtva. Ivana L. je živela precej brezskrbno, ker so jo podpirali tudi stariši, ki so v Šleziji ter so precej premožni. Manipulantinja je bila vedno jako tiha in mirna; v zadnjem času pa je včasih zvečer izostajala. Rekla je svoji gospodinji, da hodi v gledališče. V resnici pa je imela z nekim moškim sestanke. To ljubavno razmerje je imelo tudi posledice. L. je zakrivala svoje stanje skoro 7 mesecev svoji gospodinji, potem pa se ji je zaupala. Prav

so malenkosti, na katere se ne oziramo, ki pa tudi mnogo pripomorejo k bednemu stanju v kmetijstvu. Majhen vzrok ima pogosto velik učinek, spomnimo se le na iskrico pri požaru — in mnogo zla ima v nas samih svoj izvor.

Mnogo je kmetovalcev, ki se jim zdi smešno, računati z malenkostmi. In tako izdajo dan na dan nekaj krajcarjev za reči, ki so pravzaprav nepotrebne, ki izvirajo le iz razvade.

Toda iz peska so gore, in krona je iz vinarjev. Vsako leto gre na ta način po vodi lepa svotica, ki bi morda zadostovala za davke. Oj, ko bi pač kmetovalec pri vsakem izdatku vzel v roke svinčnik in papir! Potem šele bi se jim odprle oči in v prihodnje bi na vsak krajcar gledali drugače, nego doslej.

So kmetje, ki nikoli prav ne vedo, kako stoji z njihovim gospodarstvom, koliko je vredno premoženje, ker nikoli ne poznajo svojih prejemkov in izdatkov. Da to ne more obroditi dobrega sadu, je jasno.

Drugi zopet si škodujejo s tem, da gospodarijo ravno tako, kakor so gospodarili njihovi očetje. Za pravo in dobro imajo edino le to, kar so se naučili od očeta in so slepi in gluhi za vsako novost, in naj bi bila njena vrednost še tako očitna. Nosijo pač „kitajski cof“, ki je ravno tako škodljiv, kakor neumen. Dajte si vendar, mali kmetovalci, dopovedati, da boste imeli uspeh do svojega truda le tedaj, če gospodarite primerno sedanjemu času. Zato bi se moral kmetovalec seznaniti z vsemi praktičnimi novostmi nove dobe, zato, da ne zaostane. To se pa more zgoditi le s tem, ako pridno prebira kmetijske knjige in časopise. Potreba po berilu je pri nas še veliko premalo razvita; koliko se na pr. čita po mestih! Tam gre obrtnik po cesti in bere časopis, voznik sedi na vozu in bere, pri nas pa mnogo mladeničev in deklic po dovršeni šoli ne prime več knjige v roko, da slednjič pozabi še črke.

Da je duševno obzorje takih ljudij potem skrajno omejeno, ni čudno, in ti se potem iz nerazumljivih vzrokov ujedajo in sršijo proti vsaki višji omiki. Ti ljudje se drže pregovora: „Najbolj neumni kmet ima najdebelejši krompir“ in se imajo vedno za neumne kmete, ki jim ljubi Bog dá pač debel krompir, ne nalaga jim pa dolžnosti, da bi razširjali s pridnim čitanjem svoje znanje.

Druga rak-rana, ki gloda na krepkem deblu kmetijstva, je naša needinost in prepirljivost, ki jo tolikokrat srečavamo v vaši v najodurnejših oblikah. Zavaljo malenkosti se pogosto vname prepir, v veselje vseh onih, ki zajedajo kakor trtna uš naš mozeg in ki si še prizadevajo podpihovati needinost v vasi. Često vaščani ne poznajo sloge, če prav slišijo toliko svarilnih opominov. „Kmetje, bodite jedini“, se glasi od vseh strani. Bodimo spravljeni, varujmo se nesrečne zavisti in pomnimo: „Sloga jači, nesloga tlači“!

Zelo moramo tudi obžalovati, da je naš vsega spoštovanja vredni kmetijski stan politično še tako nezrel. Dočim se drugi stanovi neumorno in deloma v jasnem prepričanju udeležujejo političnih bojev, se večina našega kmetijskega prebivalstva meni bore malo zato, kaj se gogi po svetu.

Zato tudi naša gospodarska organizacija tako počasi napreduje, ker ljudje nič ne beró in so o svojih pravicah tako malo poučeni, kkor dete.

Kmetovalec, kakoršen bi moral biti, naj bode vzor pridnosti, varčnosti in skromnosti. On je prijatelj vsakega resničnega napredka, tak mož bode vedno toplo zagovarjal večjo strokovno izobrazbo kmetijske mladeži. Umni poljedelec je mož, vreden vsega spoštovanja.

Kmetijske raznoterosti.

Važnost umetnih gnojil. Umetna gnojila postajajo za nas čim dalje bolj važna, in sicer iz mnogih vzrokov, na katere hočem tukaj opozoriti naše gospodarje. 1. S pomočjo umetnih gnojil moramo izdatno izboljšati dosedanje pridelke in povečati na ta način letne dohodke. Posebno važna so za nas v tem oziru gnojila za izboljšanje travnikov in deteljišč, pa tudi za povečanje drugih pridelkov. 2. Z njimi moremo zane-marjeno in oslABLJENO zemljo še najhitreje pripraviti do primerne rodovitnosti. 3. Z umetnimi gnojili postanejo novišča (novine) bolj rodovitna. 4. Slabotna strn se najhitreje popravi in čudovito okrepča s porabo pripravnih umetnih gnojil, če nam v to primaukuje gnojnice. Posebno važen je v tem oziru čilski soliter. 5. S pomočjo umetnih gnojil je veliko lažje kolobariti na njivah. Če podpiramo rast z umetnimi gnojili, tedaj pridelujemo in vrstimo rastline tako, kakor nam najbolj kaže. V takem slučaju lahko premenimo kolobar od leta do leta, ne da bi se bilo bati slabih uspehov. 6. Za visoke lege imajo umetna gnojila še to veliko prednost, da nam ne prizadevajo velikih stroškov za vožnjo. Na strmo ležeče travnike, košenice itd., ne moremo spraviti hlevskega gnoja brez velikih stroškov. Umetna gnojila pa lahko nanosimo tja v vrečah.

Poučni in zabavni del.

Vitez za kolovratom.

Novela 15 veka.

Ruski spisal D. S. Merežkovski. — Prevel Krutogorski.

(Dalje).

Nekega poletnega večera, kar se često dogaja v društvu, kjer je mnogo dičnih dam in kavalirjev, prišla je govorica na ljubezen. Jedni, zlasti priletni ljudje, izkušeni v licemerstvu in spletkah, so poveličevali ljubav nebeško, platonično. Drugi, mlajši nedolžnejši so se šalili z nadnaravno ljubeznijo, skušajoč se pokazati bolj izkušene in zlobne, nego so bili v resnici. In, kakor se navadno vselej primeri pri sličnih pomenkih, našel se je sredi govornikov jeden naj-upornejši in najzlobnejši sovražnik nežnega spola, kateri opravičivši se pred kraljico in priznavši, da je jedino ona v tem oziru — častna izjema, je dal

duška svojemu zlobnemu jeziku, ter začel dokazovati s krasnorečnimi razlogi iz starih in novodobnih pisateljev, iz Svetega pisma in mitologije, da je ženska — najslabše in najnevarnejše bitje pod solncem. Z osobito zlobo je napadal njih nezvestobo, vzrok vsega človeškega gorja, trdeč, da ni bilo in ne bode take ženske, na zvestobo katere bi se smelo zanesti. Sama kraljica mu je ugovarjala in namignila na soprogo grofa Ulrika, Dianoro, katera je slovela za stran svojih čednostih prav tako, kakor glede svoje lepote. Ulrik je tiho vstal in se oddalil.

Tedaj je Beatrica, zapazivši njegovo odsotnost, jela že odkrito hvaliti čednosti krasne Dianore, kar je bilo mnogim neprijetno, kajti Ulriku so bili vsi dvorniki zavidni. Med drugimi je neki poljski vitez Vladislav, sicer pameten no samosvesten človek, imevši se za zmagovalca žensk, govoril tako:

„Vaše veličanstvo! Nimam časti poznati čednostno soprogo barona Ulrika, katero ste vi ravnokar hvalili z običnim vašim krasnorečjem preje božanstvenim nego-li človeškim. No ne na zlo bodi povedano vaši modrosti, da nisem v tem oziru nič manj izveden, nego kdo drugi, in mislim, da je madona Dianora — prav taka hči naše pramatere Eve, želeče ugrizniti prepovedan sad, — kakor so vse ostale žene. Večkrat sem že opazal, da se baš tiste ženske, ki so na glasu kot najbolj čednostne in se z največjim uporstvom protivijo najslajšim in dolgim prošnjam, nepričakovano udajo ljubeznjivemu pogledu prvega došlega mladeniča, jedni besedi, jednemu vzdihljaju, jedni prisiljeni solzi in se dosti hitreje od drugih dajo vložiti v mreže zapeljivosti. Se-li nahaja kdo med živečimi na svetu, ki bi mogel imeti trdno prepričanje na to stran? Kdo pozna neizgovorjene tajne njih srca? Menim, da nikdo, razven Boga. Da je temu tako in da Dianora ni nič boljša od drugih žensk, sem pripravljen dokazati, ne z besedo, a dejanski, ter ne zastaviti samo kakih dvesto ali tristo zlatov, marveč vse svoje premoženje.

„Vladislav“, ustavila je kraljica z uljudnim nasmehom, dasi ne brez jeze, „vi govorite baš zato s tako smelostjo, ker veste, da se v tem prepiru nikdo ne želi biti z vami ob zaklad“.

Zdajci so vsi izpregovorili še z večjo gorečnostjo, ter se prepirali in smejali. Jedni želeč ustreči kraljici, so v zvezde kovali čednostno Dianoro, a drugi, nadejajoč se, da se utegno iz tega izcimiti česar neprijetnega za Ulrika, so vsposodbujevali samosvestnega Poljaka, kateri je slul s svojo nespametno ljubeznijo do vsakojakih bahatih prepиров, dvobojev in stav.

„Vaše veličanstvo!“ je vskliknil konečno Stanislav, „nikoli še nisem odstopil od svojih besed, tudi sedaj nočem odstopiti, jaz trdim, in sem gotov zastaviti vse svoje imetje v to, da ako bi se nahajal tam, kjer prebiva sloveča Dianora in bi mogel biti nekaj časa z njo na samem, pa bi se mi kmalu po-

srečilo omečiti to srce, ki je trdo, — ako gre verjeti govorici, — kakor diamant“.

Vsi so se ne malo začudili nenavadni smelosti Vladislavovi, čeprav so mu javno ugovarjali, tajno so mu sočustvovali in želeli uspeha. Mnogo prisotnih gospej je smatralo že poljskega viteza kot junaka, in se ne bi bilo branilo podvreči se skušnjam Dianore tako jim je prijala neumna odločnost, katero so gromko z navidezno nejevoljo grajale.

Sredi dvornikov je bil jeden Vladislavov prijatelj — madjarski baron Albert, mladenič krasne vnanjosti, rudečih lic, liki zorna deva, dolgih, zlatolasih kodrov. Oblačil se je po lombarški šegi, v svileno raznobojno tkanino, načičkano s trakovi in zobci, tako da je bil podoben redki zamorski ptici z blestečim perjem; bil je dvorski pesnik, govornik in ljubimec krasnega spola. Albert se je pridružil svojemu prijatelju in objavil kraljici, ako je stava veljavna, potem zastavi tudi on skupno s poljskim vitezom vse svoje premoženje v to, da se uda jednemu iz nju zapeljati v nezvestobo čednostno Dianoro.

Nikaki razlogi in svaritve niso zamogli ukloniti trdovratnosti obeh drugov — Poljaka in Madjara, katera sta trdila svoje, kakor da je bila od tega odvisna njiju čast.

Ta čas se je po vrtu sprehajal kralj Matija Korvin, naslanjaje se večernega hlada. Začuvši glasan pogovor, se je približal društvu, ter vprašal po vzroku prepira. Ko so mu povedali vse, se je kralj veselo nasmejaj in rekel svoji soprogi:

„Ne svetujem vaši milosti vtikati se v to zadevo, jako kočljivo za našega občega prijatelja, vrlega viteza Ulrika, kateremu upam, ne želite vi nič manj blagorja nego jaz. Resnično, kdo bode porok za zvestobo še toli čednostne ženske? Nadejam se, da tudi baron Ulrik ne bode kot pameten in razveden človek, privolil v tako stavo. Kaj pač more biti bolj nezanesljivega od srca ženske, katere mož je iz doma skoraj dve leti? Le pustite ta prepir in raje odstopite“.

Šaljive besede kraljeve so zadele Beatrico v živo. Obrnila se je k navzočemu legistu iz padovanske univerze Kurciju Attelanu in vprašala, če je možno to stvar zakonito obdelati. Doktor obojih prav, želeč dokazati svojo učenost, je odgovoril, da ne more biti nič lahkejšega. Tedaj je kraljica z žensko trmo in gorečnostjo, velela prinesiti papir, in precej vpričo kralja povabila paduvanskega legista, sestaviti potreben notarski akt: Vladislav in vitez Albert izjavljata oddati vse svoje imetje, premično in nepremično, znamenitemu in junaškemu vitezuh bohemskemu Ulriku, v tem slučaju, ako se njuna nobenemu neposreči ganiti k nezvestobi, v teku dveh mesecev po zaključju tega dogovora, soprogo višjeimenovanega Ulrika — Dianoro.

Kraljica se je tajno nadejala, da zadnji hip Poljak in Madjar spregledata svojo nepremišljenost,

ne podpišeta dogovora, da se jej na ta način uda zasukati celo stvar v šalo in osramotiti bahavo samosvest moških, na veselje ženskam.

Toda zgodilo se je drugače. Albert in Vladislav sta podpisala dogovor, zdajci je potrebovalo še dobiti podpis barona Ulrika.

Kraljica je takoj odšla v svojo sobo, ustavši na samem z Ulrikom, ga prosila dovoljenja. Baron ni dvojil, da dobi stavo, da mora cela zadeva osramotiti in osmešiti oba viteza in proslaviti modro Dianoro, a tudi ni maral biti nehvaležen nasproti velikodušni dobrotnici, vedoč, kako svojeglavne so ženske, kadar so razvajane v oblasti, zatorej je, da bi dokazal svojo srčno hvaležnost kraljici, dal svoje dovoljenje in podpisal nečuveni dogovor.

Albert, kateri je bil dolžan poskusiti prvo srečo, odpotoval je naslednje jutro in čez nekoliko dnij prišel v Bohemijo, v oni kraj, kjer se nahaja grad barona Ulrika.

Ustavil se je s konji in slugami v sosednji gostilni, ter dal povedati Dianori, da se jej hoče pokloniti v gradu in jej izročiti srčen pozdrav od kraljice Beatrice in od njenega moža.

Drugega dne, nič hudega ne sluteč, je Dianora vsprejela Alberta laškavo, kakor se spodobi gostoljubni gospodinji. Poznajoč nenavadno ljubezen Dianorino do Italije, njene materine domovine, izmislil si je lokavi Madjar celo bajko, da bi si pridobil njeno prvo zaupanje: pravil je, da je pred nekaj leti imel čast obiskati to prekrasno deželo, in ona mu je tako ugajala, da se mu od istega časa toži po njej, kakor po svoji domovini, ter da želi vrniti se nazaj. Preje pa, ko izpolni to davno namero, je prišel v Bohemijo obiskati bolnega, starega strica. Pojasnivši takim načinom svoj prihod, je izpregovoril o divnih mestih italijanskih, o kraljici lagun — Benetkah, o Milanu, Florenciji, Rimu in Sieni. Pripovedovanje njegovo je kaj prijalo Dianori, ona je prosila Alberta, naj pride še večkrat.

Začel je obiskati grajščino, igral jej na ljutni, čital pesmi, pel, zabaval z veselimi dovtipi, novelami in v vseh njegovih dejanjih, pogledih in besedah ni bilo ničesar brati, razven nedolžne družbe in viteške dvorljivosti.

Ali takoj je senca globoke zamišljenosti začela mračiti obraz mladeničev. Poslušal jo je raztreseno, odgovarjal narobe, gledal dolgo v njo, kakor bi hotel česar povedati ali vprašati, no ničesar ni govoril in odšel pospešno. Dianora je bila tako neizkušena v ljubavi, da ni razumela te igre in popraševala Alberta z iskrenim sočutjem, kaj mu je, kaka skrb napolnjuje njegovo srce.

Nekoč igraje uprav na isti ljutni, katero jej je podaril Ulrik, zapel je Albert tiho staro pesem ljubezni, turobno in nežno, kakor dolgo, strastno vpitje. Dianora se je zamaknila in začutila nepremagljiv

nemir. Vitez je mahoma pretrgal pesem, odložil ljutno v stran in zakril obraz z rokama.

Polna sočutja, se je grofica tiho dotaknila njegove rame in vprašala po vzroku tožnosti.

„Gospod, ako sem zmožna le količkaj storiti za vaš blagor“, je dostavila, „Bog mi je priča, da sem pripravljena“.

Tedaj je Madjar pokleknil pred njo in toživši vroče solze, jej začel govoriti o ljubavi.

Dianora je molčala v strahu. Ko se je naposled zavedla, velela mu je odlaziti.

Ko je Albert razvidel, da so prošnje zaman, sklenil je poprijeti se zadnjih pripomočkov. Snevši raz sebe krinko videznega nemira, je izjavil, da se ne bode zbal nikakih prestopkov v dosego cilja, da je pripravljen pogubiti svoje telo, svojo dušo in viteško čast, kajti ljubezen opraviči vse, — da jo bode že znal oblatiti pred možem; zadaj si sam v njenem domu težko rano in reče, da je ona velela svojim služabnikom ubiti ga vsled maščevanja za to, da jej ni moral pomagati varati Ulrika.

Ko je Dianora slišala te grožnje, se je sočutje do njega izpremenilo v sovraštvo.

Delajoč se premagano od strahu in ljubavi, je dejala, da izognivši se večjim nesrečam, se mu bode udala; no ker pa je uverjena, da jo Ulrik ubije, ako zve od posla o nezvestobi, zatorej prosi Alberta, naj pride na svidenje v jeden oddaljeni grajski stolp, kjer ju nihče ne more videti in slišati, natančno ga poučivši, kje da naj išče dotičen stolp.

Nadevši nase razkošno obleko, je Albert naslednji dan ob dogovorjeni uri odšel v grad, ter po naročilu našel temno, puščobno galerijo, po kateri je dospel naravnost do vrat železne sobe v oddaljenem stolpu, ki je bil odločen za svidenje.

Vrata so bile odprte nastež, vitez je kar smuknil notri, ne čuteč pod seboj nog od radosti. Prislonil je težko z železjem okovana vrata, narejene tako, da jih od znotraj ni bilo možno odpreti brez ključa, ko je nedaleč skrita Dianora začula, da se je past zaprla, zaklenila jih je še od zunaj in nesla ključ s seboj.

Albert se je začudil, da je gospa izbrala tako čuden kraj za snitje: gole stene, omreženo okno tako visoko, da do njega ni bilo mogoče došči brez lestve; in nobenega pohistva, razven ozke postelje, kakoršne se rabijo v meniških celicah in trije leseni stolji. Ta stolp je služil v prejšnjih časih za ječo, kamor so zapirali znatne ujetnike na smrt.

Dokler je vitez pričakoval z veselim nemirom Dianoro, se je v vratih odprlo okence, tako malo, da je skozi njega jedva možno bilo ponuditi zaprtemu kruh in kupico vina. Albert je zazrl šegavi obraz jedne iz Dianorinih dekel in zaslišal besede:

„Gospod Albert, moja gospa mi je velela sporočiti vam, da ker ste vdrli v grad kot tat, da bi oro-

pali njeno čast, zatorej je vas zaprla v ječo, kakor tatu, izbravši tako kazni, ki se jej zdi najbolje upravičena. Dokler se bodete nahajali v tem zaporu, ste dolžni služiti si hrano s predenjem, in čim več ko napredete na dan, tem tečnejši bode vaš obed, a če menite lenariti — ne dobite nič družega, nego kruh in vodo“.

Okence se je zaprlo.

Vitez je hotel nekaj zarobantiti za njo, no glas mu je odrekel, le tiho ječanje se mu je izvilo iz grla. Prebledel je, opotekaje stopil k postelji in malone onesveščen se zvrnil v njo. Ko se je zavedel, jel je misliti na samomor. Ali meča ni imel pri sebi, a obesiti se ni mogel, kajti svodi temnice so bili precej visoki. Pri tem je še v srcu gojil upanje, da je vse to le šala, in da ga kmalu izpuste. (Konec prih.)

Novice.

— **Osebnosti.** Okrajni šolski nadzornik za krški in litijski okraj gosp. Anton Maier je imenovan okrajnim šolskim nadzornikom za slovenske in utrakvistične šole v Ljubljani, nadučitelj v Zagorju g. Ljudevit Stiasny pa okrajnim šolskim nadzornikom za krški in litijski okraj. — Nadučitelj v Sodražici gospod Ivan Mandelj je dobil častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje. — Sekundarij v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu gospod dr. Ernest Mayer pride kot operator na kliniko prof. Rosthorna v Gradec. Volonter v deželni bolnici v Ljubljani gosp. dr. Fr. Dolšak pride kot sekundarij na bolnico v Kandijo. — Notarski kandidat v Kočevju, gosp. Moric Karnitschnigg, je imenovan notarjem v Senožečah. — Absolvirani pravnik, gosp. Hubert Ryschavy, je imenovan konceptnim praktikantom pri uradu za odmerjenje pristojbin v Ljubljani.

— **Poročilo** se je v Ljubljani gospod dr. med. Ivan Oražen, zasebni zdravnik z gospo Ženka Dejak, roj. Auer. Čestitamo!

— **Volitve v trgovinsko in obrtno zbornico Kranjsko** so razpisane na dan 22. t. m. Kandidatje, katere nasvetuje narodno-napredna stranka, so: Trgovinski odsek: I. kategorija (veletrgovina): Ivan Hribar, ravnatelj banke „Slavije“ v Ljubljani, Franc Kollmann, veletržec v Ljubljani; II. kategorija: Franc Hren, trgovec v Ljubljani, Ivan Mejač, javni družabnik tvrdke „Gričar & Mejač“ v Ljubljani, Viktor Rohrmann, trgovec v Ljubljani, Feliks Urbanec, trgovec v Ljubljani; III. kategorija: Anton Ditrich, trgovec v Postojni, Leopold Fürsager, trgovec v Radovljici, Ciril Pirc, trgovec v Kranju, Josip Medved, trgovec v Novem mestu. Obrtni odsek: I. kategorija: se ni nastavilo kandidatov, se prepušča volilcem; II. kategorija: Franc Kraigher, krojač v Ljubljani, Josip Lenarčič, tovarnar na Vrhnikih, Josip Maček, gostilničar v Ljubljani, Vinko Majdič, tovarnar v Kranju, Josip Petrič, tovarnar kartonaž v Ljubljani, Ivan Rakovec, tovarnar v Kranju, Ivan Schrey, pekovski mojster v Ljubljani, Filip Supančič, stavbenik v Ljubljani, Josip Vidmar, dežnikar v Ljubljani, Ivan Zamljen, čevljar v Ljubljani.

— **Vilharjev kip.** V kratkem času preseneti akademični kipar, gosp. Repič slovensko javnost s krasnim umetniškim delom. Povečani doprsni kip pesnika Vilharja, ki ga je izdelal za Postojno, je namreč že vlit in ga le še rezbar

spopolnjuje. Umetniku so pri delu služile tri slabe slike pokojnega, a ravnal se je najbolj po oni, ki ga predstavlja kot očeta, sedečega sredi družine. Kip je vsestransko popoln. Vilharjevi sorodniki, katerim je gosp. Repič poslal sliko originala, so se mu prav iskreno zahvalili, osobito za to, ker je podobnost tako dobro pogodil. Delo bode razstavljeno meseca maja ali junija v Ljubljani, kjer se bode lahko vsakdo divil nad redko domačo umetnostjo!

— **Dr. Ivan Tavčarjeve povesti** izidejo v kratkem v Pragi s pisateljevo podobo in pisateljevim životopisom v češkem prevodu, ki ga je preskrbel gospod Josip Pavlík. Isti pisatelj je priobčil v zadnjem (III.) zvezku češkega zbornika „Květy“ zanimivo študijo pod naslovom „Slovenské písemnictví nové doby“, v kateri razpravlja zlasti o slovenskih pesnikih novejši in najnovejši dobe.

— **Nagloma umrla** je v Vipavi mizarjeva žena Marija Vukovič. Ker se sumi, da je umrla vsled zastrupljenja, se je začela sodna preiskava.

— **Rudnik v Sv. Ani pri Trziču** je last neke delniške družbe, glede katere je bilo čitati kaj čudnih obdolžitvev. Zadnji čas se je delalo na to, da bi se ta rudnik podržavil, a dotična prizadevanja se niso posrečila. Družba bo imela 22. t. m. občni zbor, na katerem se sklene likvidacija. Delovanje v rudniku se je že opustilo, delavci pa so dobili zaslužka pri drugem podjetju v Trziču.

— **»Deutscher Verein« v Ljubljani**, politično središče kranjskih Nemcev, je imel v soboto svoj občni zbor. Pri ti priliki se je naznanilo, da se je gosp. dr. J. Suppan, bivši ljubljanski župan in državni ter deželni poslanec, iz ozirov na svojo starost popolnoma umaknil iz političnega življenja. Gospod vitez Januschowsky je predlagal, naj se deluje na to, da se ustanovi nemška šola v — Šiški.

— **Vrhunec nesramnosti.** Omenili smo že svoječasno, da je izdal „pedagog“ Meierl „Navod za pripravo učiteljem pri pouku domoznanstva“. Ta brošura kaže ne le skrajne nevednosti, temveč tudi cele nesramnosti napram Slovincem. Tukaj se med drugim trdi, da so Slovenci narod samih hlapcev in dekel, ki še vedno govore neki (?) Nemcem neumljivi jezik (!!) se hranijo samo z ajdovimi in koruznimi žganci. Upali smo, da se deželna naučna uprava oglasi proti tako nesramnemu pamfletu, ki bi naj bil namenjen poučnim namenom. Toda baš nasprotno se je zgodilo. Deželni šolski svet štajerski je z odlokom z dne 3. oktobra l. 1901 priporočil okrajnim šolskim svetom tudi na Spodnjem Štajerskem, naj kupujejo omenjeno brošuro za svoje in učiteljske knjižnice, a isto so storili tudi okrajni šolski sveti na krajne šolske svete glede njihovih knjižnic. Ali res ni pomoči proti tolikemu javnemu zasramovanju naše narodnosti?

— **Za regulacijo Savinje** od Mozirja do Laškega trga se vrše pri celjskem okrajnem glavarstvu posvetovanja, h katerim so prišli zastopniki namestništva, dežele, južne železnice itd.

— **Novo vojašnico** v Ptujju je sklenilo mesto zidati na takozvanem Adelsbergovem zemljišču, ako bo hotela dežela Štajerska primerno svoto prispevati.

— **Slovenski kmetijski pouk na Koroškem.** Uradni list Koroške c. kr. kmetijske družbe naznanja v svoji zadnji 5. številki od dne 1. t. m.: „Po ravnokar došlem poročilu se bode slovenski potovalni učitelj gosp. Viuko Šumi v svojih velikonočnih počitnicah od srede marca do srede aprila mudil na Koroškem in imel gospodarska predavanja v slovenskem jeziku. Predstojništva kmetijskih podružnic, ki želijo takih predavanj, se povabijo, da napravijo v tem času shode in taiste naznanijo pri podpisnem družbenem predstojništvu“. — Ta je res lepa! V računu kmetijske družbe za leto 1901. beremo med „dohodki“, da je sprejela od države za slovenskega potovalnega učitelja 2000 kron. V istem računu vidimo

samo do vej, oziroma do krone, nego tudi glavni vrh prav pri zadnjih vejicah naj bode privezan in nagnjen h kolu. Zato pa mora biti kol tudi zmiraj nekaj daljši od drevesa. Jednako glavnemu vrhu naj se na zimo, seveda bolj rahlo, pripognejo in zvežejo k vrhu bolj stranski vrhovi, da jih sneg ne obteži in od debla odcepi. Na ta način se vejevje drevesa najlažje ohrani pred snegom, pa tudi vzgoji se mu najlepši vrh — krona.

Razume se, da kadar je kol postal že trhel, ga treba nadomestiti z novim in to prav v tisto luknjo vsajenim, da se z novo luknjo korenine ne ranijo.

To je treba ponavljati še mnogo časa, dokler ne postane drevo močno ne-le samo na vejah in deblu, posebno še na koreninah. Prerado se namreč zgodi, da že prav godna drevesa vihar izruje, kar pa gotovo ni tako majhna škoda.

Iz vsega tega se razvidi, koliko dela in skrbi napravi visokodebelnato sadno drevo kmetu. Ako se ne ravna po teh pravilih ali jih pa zanemarja, pa mu svetujemo, naj raje tacihi ne sadi! Brez tega namreč bodo vsajena drevesca kmalu pokažena od vetra in snega ter ostala kot žalostne pokveke. To pa le toliko časa, da jih prva nesreča ne poruši.

Radi naznačenih okolnosti, posebno pa še na slabi in vetrom razpoloženi legi in zemlji, svetovati je v takih krajih kmetu, da sadi bolj nizka drevesa. To se pravi viharju lažje ohranijo in imajo navadno še prednost, da hitreje rodijo. Vender tudi ta potrebujejo varstva in skrbi, jednako visokodebelnatim. Če tudi velja kol manjši in veter manj škoduje, pač pa lahko pride k drevesu pozimi drug prijatelj in ta je — zajec. Če tudi temu pritlikavcu obvežemo ali namažemo deblo, kaj pomaga, ko mu pa sneg pomaga prav med veje in če se še kaj upogne, do vrha. Takšno drevo se na zimo težko „okovari“ pred zajčjim zobom.

Jednak prijatelj kot zajec, je vedno tudi koza, da, večkrat celo tudi ovca. Skušnja nas uči, da takšno žival ni pasti med mladim sadnim drevjem.

Kako naj ukrene tedaj sadjerejec ali kmet, da bode prav? Trdno držaje prejšne razloge, svetujemo mi:

1. Prav jako je priporočati visokodebelnata drevesa saditi, toda v krajih, kjer morejo kljubovati raznim nevihtam, za kar jim je treba skrbeti za pomoč z močnimi koli in pa z obilno hrano prsti za korenine. Ako se pa v tem slučajno kaj poškoduje, se drevo zvali ali izruje, treba to kolikor mogoče hitro popraviti z zravnanjem in podpretjem drevesa.

2. Ker pa takšno drevo ne kaže, lahko ga nekaj prikrajšamo z odščipovanjem vrhov da požene nižje. Jednako nam je mogoče navadne pritlikavce zvišati, ako jih obrezujemo od spodaj okoli. Ako pa se je drevo nagnilo že nekaj na stran za vetrom, kar ni

nič novega, ga pa obrezujemo bolj od nagnjene strani, da ono ravnotežje ložje ohrani.

Iz teh vrstic se že razvidi, koliko skrbi in truda je treba kmetu, ako hoče imeti svoj sadovnjak v redu. Posebno spomladi mu je treba veliko storiti, da se vse pokvarjeno popravi in zanemarjeno nadomesti in z mladim sajenjem skrbi za nove nade. Kateri kmet vse to stori, pač lahko z veseljem in ponosom kaže na svoj sadovnjak, ter ga ni sram, naj ga obišče kdorkoli, samo če je le prijatelj gospodarstva.

Vitez za kolovratom.

Novela 15 veka.

Ruski spisal D. S. Merežkovski. — Prevel Krutogorski.

(Konec).

Hodil je po zaporu, lomil si roke, govoril sam s seboj, kakor obnorel, preklinjal dan in uro, ko mu je prišla nespametna misel na to nepremišljeno stavo, kletl Boga, molil, plakal, zdelo se mu je, da ga zapušča pamet. Spomnil se je tudi izgube premoženja in dasi je togoval, pa kaj je bila ta toga nasproti sramoti, od koje ga je srce bolelo in skelelo, kakor da so ga ščipali z ostrimi kleščami. V teh mukah je minil dan in nastopila noč. Dočim je tako hodil gori in doli po celici pri blede lunini svetlobi, ki je sijala skozi okno, je vitez zazrl v kotu ječe nov izvrsten kolovrat, s svežim predivom in vretenom, kakor pričakuje dela. Alberta se je polastila besnost in hotel ga je zgrabiti in razbiti na kosce. No nekaj ga je zadržalo in le sunil ga je rahlo z nogo. Po nemirnem spanju se je ujetnik proti jutru vzbudil ves žejen in lačen. Idoč na snitje ni vsled veselja ničesar jedel, a ker velike težave prav nič ne odstranijo gladu, zatorej je s težko neustrašenostjo čakal, kadar se okenca jetniških vrat odpro in mu služabnica ponudi kruha in vode. Vesele lastovke so začvrčale pod oknom, zamukale krave, pastir je zatrobil v rog, začulo se tiho zvonjenje, zavela jutranja svežest travnikov. Albert je začutil prav to, kar čuti ujeta ptica, ko ko gleda prvič zorno jutro iz kletke. Zapor se je razsvetil, in iz mračnega kota je molel sedaj grdi kolovrat, bodel v oči in ga zasledoval z razžaljivo predrznostjo.

Naposled se je zaželjeno okence odprlo in lokavi, neusmiljeno veseli obraz mlade brdke služkinje je pogledal v ječo.

„No, kako kaj vaše delo, gospod Albert? Ste mnogo napredli? pokažite prejo, — vedite jaz jo moram videti in natančno izmeriti, da vem potem prinesti obed“.

Zdajci vitez ni več vstrpel, začel je vpiti, toptati z nogami, zahteval brze osvoboditve, grozil, obsipal gospo in služkinjo z robotimi psovkami. Služkinja, poučena od Dianore, mu je odgovorila mirno:

„Zastonj se jezite, gospod. Jaz ne morem nič za to: samo gospojino voljo izpolnite. Moj nasvet — umirite se in bodite pametni. Iz zamletega — moka postane. Zloba v revščini ne pomaga. Raje se pokorite. Moja gospa želi vedeti, kakšna namera je vas privedla v njen grad, kajti prepričana je popolnoma, da se to ni zgodilo brez cilja. Poslušajte vitez, vi ste dolžni takoj precej razkriti tajnost, a razven vam še svetujem, da se poprimete sebi na ljubo preje. Ne bojte se, to delo je čisto priprosto, ako se ga mé, neumne ženske, naučimo, vi se ga bodete še lažje navadili. Zapomnite si pa, da je Dianorin ukrep neizprosni. Vi ne pojdite preje iz tega stolpa in ne dobite za obed nič drugega razven kruha in vode, dokler ne izdate svojih somišljenikov in ne prisedete za kolovrat. Nikar ne nasprotujte, poprimite se dela takoj: opoldne pridem spet pogledat k vam, in ako dosti napredete, prinesem izvanredno ukusno kosilo“.

Barbara — tako je ime služkinji — je smeje zaprla okence.

Ta čas je Dianora velela vzeti slug in konjev viteza Alberta, držati jih v plenu, tako da bi njegovi ljudje ne trpeli nobenega drugega pomanjkanja, kakor prostosti, in razžirila vest, da se je vitez vrnil domov na Ogrsko.

Dnevi so minevali, in ker se Albert še vedno ni usedel za kolovrat kateri jedin ga je mogel rešiti neradovoljnega posta, zatorej se je moral zadovoljiti s črnim kruhom in vodo. Glad je skoraj ves čas trpinčil njegovo notranjost, kajti prejemal je samo toliko hrane, da ni umrl vsled stradanja. Zdajci nesrečnež že ni več mislil na samomor, na izgubo premoženja, na sramoto, na ljubezen: vse to se mu je zdelo oddaljeno in nevažno, — z dosti večjim nemiro je sanjaril o mastnih kapunih, o ogromnih paštetah divjačine s pečeno hreščečo skorjo, o hladnih dišečih vinih. Uprav ta hipec, ko so se mu pri mislih na te slaščice sline cedile in širile nozdre pri namišljenem vonju dišečih jedij, — je bil kolovrat kakor nalašč tu, mu tako silil, tako lezel v oči, kakor da se je hotel šaliti ž njim, kimal s svojo dolgo neumno kodeljo, omotano na preslici.

Lačen vitez se je zapodil nanj ves besen, da bi ga uničil, ali vselej ga je nekaj zadržalo, stisnil je pesti in dolgo zrl v tega, ki je bil vsaki trenutek pripravljen postati njegov rednik, — ter deloma z zaničljivostjo deloma z radoznalostjo malomarno, tiho gonil vreteno. Potem je težko vzdihaje odšel v drugi kot ječe, strani od tega preklicanega kolovrata.

Nekoč je strašno lačen skoraj nevedoma pristopil h kolovratu, se vsedel in začel presti. Otroška leta je Albert preživel na kmetih in večkrat je imel

priliko opazati, kako kmetice predejo svojo hodno sivo prejo, on se je učil pri njih igrati, kakor delajo to ukaželjni otroci. Sedaj se je ubogi vitez spomnil starih navodil in počasi z nevajenimi prsti začel sukati nit in motati na vreteno. Preja je bila zmešana, — tu je bila predebela, tam pretanka, — stvarno se mu je zdela lahka in dokaj zabavna, nič slabša od drugih človeških del. Saj dolgi čas, kateri ga je mučil v brezdelju, si je preganjal s predenjem. Malo po malo se je vitez povsem vglobil v kolovrat, pozabil gorje in lakoto, ni čul kako so tekle ure in le tedaj, ko je izdajsko okence zacvililo in se v njem pojavilo sovražno, porogljivo lice Barbare, skočil je od kolovrata osramočen, rudeč do ušes, kakor šolar, zasačen pri hudobiji. No prevejanka ni ničesar rekla, bodisi da ni videla, ali ker se jej je revež smilil, ni hotela videti.

Še nekaj dnij se je zatajeval, češ, da prede samo tako, radi lastne zabave, od dolgega časa, da nikoli nihče o tem ne izve, in zelo skrbno je skrival napredeno prejo v postelji pod vzglavjem. Nekoč, ko mu je volčji glad žmel notranjost in so mirazi¹⁾ pirogov z divjačino premagali njegovo močatost, sunil je skozi okno vso nepredeno prejo, obrnivši se strani, želeč se pogrezniti v zemljo. Barbara je meni nič tebi nič, vzela niti in ga resno pohvalila, kakor da bi bil to navaden posel, lasten blagorodnim vitezom. Tedaj je vitez, hoteč brž končati in grizoč si ustne, izblebetal svojo izpoved, in dokler je ona pazno, z jedva vidnim smehljajem ženske lokavosti pregledavala prejo, kakor ocenjuje vrednost nitij, pojasnil jej je vse, kakor sta se, v soglasju s kraljico Beatrico, on Albert in poljski vitez Vladislav bila ob zaklad z baronom Ulrikom, da se jednemu iz nju v dveh mesecih posreči zapeljati v prešestvo Dianoro. Služkinja je sporočila to izjavo baronici in še tisti večer je prinesla sestradanemu vitezmu tečno pa zmerno večerjo, dobro vedoč, da silno nasitiši vse po dolgem stradanju ni zdravo.

Od tega časa je šlo vse kakor po maslu. Vsako jutro se je vitez posadil za kolovrat in delal celi dan marljivo, se ni sramoval in zbežal od njega, kadar je Barbara nepričakovano odprla okence in pogledala v ječo. Ujetnika so pošteno oškodovali za dolgi post. Nikdar še ni jedel toliko in tako sladko. Iz blagodelnega okenca so se kakor iz roga obilnosti suli darovi Cerere, Baha in Pomone — sadje, kolači, paštete, ribe, divjačina, meso, vino — jedno okusnejše od drugega. Brž se je objel, razcvel, razveselil in sede za kolovrat, jel prepevati brezskrbne pesmi, kakor imajo navado kmetske ženske. Z zalo ključarico se je pomenkoval prijazno, celo dvoril jej je malce. Barbari je to menda prijalo in ljubimkala je ž njim. Ako gre govoriti resnico se je Albert dosti

¹⁾ Fata morgana.

manje dolgočasil, nego na onih sijajnih zabavah kraljevega dvora, in tako se je navadil prostodušnega, nedolžnega dela, kakor da ne bi bil od rojstva ničesar drugzega delal. Polagoma je postal veščak v preji in predel je tako enakomerno niti, da bi se jih dobra kmetska predica ne sramovala priznati za svoje.

Med tem časom se je Vladislav brezpokočil o dolgi prijateljevi odsotnosti: kakor določeni obrok njegovega prebivanja v gradu Ulrikovem je minul, a vitez se še ni bil povrnil in o njem ni bilo ne duha ne sluha, zato je Vladislav sklenil brez oklevanja odpraviti se v Bohemijo, da bi poizvedel o tovarišu in sam poskusil srečo.

Dianora je bila obveščena in pričakovala gosta.

Vladislav se je nastanil baš v isti krčmi, blizu grajščine; tukaj so mu povedali, da je Albert davno odpotoval, ter se vrnil domov na Ogrsko.

Poljak je bil nezaupen, ali baronica ga je sprejela toli ljubeznjivo, da si je pomiril in si mislil:

„Oho! Nu tukaj bomo pa kmalu gotovi. Kakor se kaže, je klanec na goro manje krut, kakor si domišljajo“.

Dianora je vedela, kaj ga tišči, in da bi precej končala, je sama napeljala vodo na mlin.

Vsvesti si zmage, je Vladislav na vso moč odjadral proti sipi na kojoj je bil dolžan sestiti. Kratko povedano, junaškega viteza poljskega je zadela upravo taka žalostna usoda, kakor Ogra. Tudi njemu je bilo snitje določeno v samotnem stolpu, tudi on se je ujel v past ter bil zaprt poleg tovariša v sosednji ječi. Uprav tako se je odprlo okence na vratih in iz njega je pogledalo lokavo lice Barbare. Samo delo je imel poljski vitez drugačno: moral je z velikimi kamenimi iglami, kakoršne je možno videti v velih rokah starih ključaric, plesti nogavice baš iz tiste preje, koju je napredel v sosednji ječi njegov tovariš.

Ni treba praviti, da je bil Vladislav nepopisno divji, je psoval, kričal, besnel nič manje od Alberta, tudi umoriti se je hotel, in ves obupan točil z glavo v jetniške duri, no nič se mu ni zgodilo, samo tolsti rog mu je vzrasel na plošastem čelu. Vladislav je bil epikurejec in samopašnik, zato je post, nezaznamovan v koledarju, provzročal zoperno pokoro. Sedeč tako tri dni ob kruhu in vodi, je Poljak postal liki preroben, bil je vesel pri žalostni igri, ter se delal, kakor da mu je to najboljša zabava. Na dolgo in široko je jel praviti gospodični ključarici, da si je štel vsikdar za prvo vitežko čast, ugoditi dražestnim damam, ter brez obotavljanja izpolnjevati njih trmo in muhe, katere odkritosrčno rečeno, so včasih malce čudne. Toda joj: vitez še nikdar ni pletel nogavic in ne zna prijeti igel v roko. Barbara mu je odvrnila, da to ni taka težava, in ako bo vitez količkaj do vzeten, ga ona precej nauči plesti. In vzevši v roke dolge igle z Albertovo prejo, začela mu je skozi okno kazati, kako se morajo delati zanjke. Vladislav je bil

zabit učenec, no, ker je stradanje najboljši učitelj, naučil se je slednjič površno pletenja. Resnično, zanjke so bile grde in tako gromadne, kakor za obešanje konjskih tatov. Ali marljivost so bolje cenili nego umetnost, zato je začeli tudi Poljaka krmiti z izbornimi jedstvinami. Čez nekaj časa je jel še dokaj urno plesti, no ker pa ni imel prirodnega dara k ženskim ročnim delom, po takem se na to stran ni mogel meriti z izurjeno pletico.

Ko sta minula dogovorjena dva meseca, povrnili se je baron Ulrik v grad, verna Dianora ga je sprejela z veliko radostjo in ga peljala v stolp, kjer sta sedela ptiča v kletki. Sprva je baronica tiho odprla okence v vratih Albertove celice: Ulrik je pogledal notri in se ni mogel nagledati. Solnce je pošiljalo v temno celico snop žarkov in razsvetljevalo glavo marljivega, mladega viteza, sedečega za kolovratom. Dolgi zlati lasje so se mu sipali po ramenih. Kraljevala je tišina, le vreteno je šušelo in brnelo. Nad oknom je ujetnikov tovariš, neumorni pajk, predel svojo sivo mrežo, spodaj pa vitez uprav tako tiho in urno sukali in vlačil iz kodelje tanko belo nit.

Potem je Dianora peljala moža k drugim vratim in istotako tiho otvorila okence. Baron je pogledal v ječo in jedva zadržal smeh; sredi celice je sedel z razkoračenimi nogami Vladislav držeč v roki nelepo velikansko nogavico, in smešno je bilo gledati v njegovih tolstih okornih prstih koščene pletilke; naporno se je trudil, da ne bi izpustil zanjke, — nagubančil plešasto čelo, namršil obrvi, namrdnil ustne, pihal in sopel, kakor da bi premetaval težko kamenje, poten in zabrekel.

„Kako ugajata vaši milosti ptici v kletki?“ je vprašala Dianora moža in v njenih očeh je žarelo zmagoslavje ženske prekanjenosti.

Ulrik je velikodušno oprostil oba ujetnika, ter jima ni maral vzeti premoženja, na kar je imel pravo po dogovoru. Sicer je Vladislav takoj pobral svoja šila in kopita, — a to je bila lahka reč, kajti razširjena govorica o njegovih bogatih poljskih posestvih je bila zgolj bahavost, — ter jo brusil mimo Trsta v svobodno mesto slavne samovlade Venecije. Vitez Albert pa je moral na kraljice Beatrice željo na dvornem plesu plesati z istimi velikimi, ohlopnimi nogavicami, kje je v zaporu iz njegove lastne preje navezal Vladislav. Ubogi vitez bi bil zaplesal še v čisto drugi noši, da je le rešil svoje premoženje.

Poljak Vladislav je živel v Benetkah lahkoživo: hvalil se je kaj rad s svojimi zmagami nad ogrskimi krasoticami in podrobno pripovedoval, kako se je nekoč bil ob zaklad na dvoru kralja Korvina z zmagoslavnim Ulrikom. No prišedši s pripovedovanjem do onega mesta, kako mu je Dianora naznačila snitje v osamelem grajskem stolpu, je umolknil, smeje se skromno in zadovoljno.

Ako ga je mlad pazen slušatelj vprašal, kaj pa dalje:

„Mnogo bode še izkusili gospod, predno se postarate“! odvrnil mu je Vladislav, zvito migajoč in vihajoč dolge zasvedrane brke.

Novice.

— **Osebnosti.** Generalmajor gospod Anton pl. Angerholzer, zapovednik ljubljanske domobranske brigade, je v soboto praznoval 40letnico svojega službovanja v armadi. — Postajenačelnik v Litiji gosp. Ivan Jenko je dobil vojvode meklenburškega hišni red.

— **Promocija.** Gosp. Vinko Hudelist iz Št. Lovrenca pri Velikovcu na Koroškem, je bil 21. t. m. na vseučilišču v Gradcu promoviran doktorjem vsega zdravilstva. Vrlemu koroškemu Slovencu iskrene čestitke.

— † **Kardinal Missia.** Knezonadškof goriški, kardinal Jakob Missia je v ponedeljek ponoči umrl. V nedeljo je še večerjal, ob 1/4 1 ponoči pa je izdihnil. Bolehal je že dlje časa; tudi ko je bil še v Ljubljani, se je večkrat čulo, da je bljuval kri. Missia je bil rodом iz Spodnjega Štajarskega. Rodil se je 30. julija l. 1838. v kmetski hiši, na Moti v župniji Sv. Križa pri Ljutomeru. Njegov brat, duhovnik graške škofije, ga je spravil v deško semenišče v Gradec, kjer je bil Missia tudi jedno leto bogoslovec in od koder je prišel v Rim v „Collegium Germanicum“. V Rimu je ostal Missia 6 let, potem pa se je povrnil v Gradec, kjer je služil najprej kot prefekt v deškem semenišču, potem postal škofa Zwergerja dvorni kaplan in pozneje kancelar. Leta 1879 je bil imenovan kanonikom graškim, po smrti dr. Gogole pa 24. januarja leta 1884 škofom ljubljanskim. Tu je ostal do l. 1897, katero je postal naslednik goriškega knezonadškofa dr. Zorna in bil leta 1899 imenovan kardinalom.

— **70letnica.** Dne 6 aprila bode praznoval načelnik zveze gasilnih društev na Kranjskem, gosp. Franc Doberlet, svojo 70letnico. Gospod Doberlet je pravi ustanovitelj gasilstva v naši deželi, njegovo ime ni samo v naši domovini, ampak tudi daleč preko njenih mej v gasilstvu dobro znano, in zato so sklenili gasilci, praznovati njegovo 70letnico na slovesen način. Določen je sledeči spored: Dne 5 aprila serenada ljubljanskega in sosednjih gasilnih društev. Po serenadi skupni sestanek in koncert v „Mestnem domu“. Dne 6. ob 8. uri zjutraj sv. maša, ob 10. uri slavnostna seja zavezinega odbora in izročitev častne diplome gosp. Doberletu. Povodom slavnosti izide „Gasilec“ v slavnostni obliki.

— **Volitev v trgovsko in obrtno zbornico.** Minole dni je bil skrutinij končan in se je izkazalo, da je klerikalna stranka doživela občuten poraz, da si se je silno zavzela za to volitev, dočim se je z napredne strani uprav neverjetno lahkomiselno vse prepustilo volilcem samim. Klerikalci so spravili v zbornico le jednega samega kandidata in še ta je samo slučajno zmagal. Oddanih je bilo 4738 glasovnic, neveljavnih je bilo 526, večinoma naprednih. Izvoljeni so bili: iz veletrgovine napredna kandidata gg. Ivan Hribar in Fran Kolman s 37 glasovi, dočim sta nemška kandidata dobila po 15 glasov; iz srednje trgovine napredni kandidati gg.: Fran Hren, Ivan Mejač, V. Rohrmann in F. Urbanc s 243 glasovi, dočim so klerikalci dobili po 70 glasov; iz male trgovine napredni kandidati gg.: A. Ditrich, L. Fürsager, C. Pirc in I. Medved s 365 glasovi, dočim so klerikalci dobili po 283 glasov. Iz velike industrije sta bila izvoljena nemška kandidata gg. Karol Luckmann in G. Tönnies z 10

glasovi. Iz srednje in male trgovine so bili izvoljeni napredni kandidati gg.: Fran Kraigher, I. Lenarčič, V. Majdič, J. Petrič, I. Rakovec, I. Schrey, F. Supančič, Josip Vidmar, I. Zamljen ter — I. Kregar. Kakor rečeno, je bil slednji le slučajno izvoljen. Napredni kandidati so dobili po 1767 glasov, Kregar pa je dobil 1332 glasov. Kregar je izvoljen, ker je bilo mnogo glasovnic za g. J. Mačka napačno pisanih. Na 1284 glasovnicah je bilo pravilno pisano Josip Maček, na 573 glasovnicah pa je bilo zapisano Franc Maček. Tako se je zgodilo, da je g. Maček imel manj glasov, kakor Kregar, in da je torej slednji prišel v zbornico. Doslej so imeli klerikalci štiri zastopnike v zbornici; zdaj imajo pa samo jednega.

— **Sestanek okrajnih šolskih nadzornikov** se je vršil v soboto v Ljubljani. Predsedoval je deželni šolski nadzornik g. Hubad. Šlo se je za pedagoške zadeve.

— **Praktičen tečaj.** V vasi Savici pri Bohinjski Bistrici vršil se bo od 7. aprila do konca maja t. l. praktični kurs o mlekarstvu, maslarstvu in sirarstvu Mladeniči, ki žele udeležiti se tega pouka, naj se zglase do 3. aprila t. l. pri deželnemu odboru v Ljubljani s prošnjami za sprejem, katerim naj pridenejo spričevalo občinskega županstva o poštenem vedenju in o dosedanjem delovanju v kmetijstvu sploh. Prednost imeli bodo pri odločevanju sprejema oni, ki so že delali v tej stroki.

— **Talijo v znesku 52 kron** za rešitev življenja pri velikem požaru v Kropi je podelila deželna vlada gosp. Ivanu Debevcu, orožniškemu postajevodji v Kropi, kateri je polovico imenovanega zneska podaril ubožnemu zakladu v Kropi in polovico gasilcu, ki mu je pri nevarnem poslu pomagal.

— **V Postojnski jami** je instalacija nove izključno električne razsvetljave izvršena. S tem je šele prišla posebna veličastnost in lepota njenih podzemskih čudežev do prave veljave. Postojnska jama bode oba velikonočna praznika, t. j. 30. in 31. marca t. l., od pol 11. do pol 1. ure dopoldne in od 4. do 6. ure popoldne električno razsvetljena in na ogled odprta proti vstopnici 3 kron za osebo.

— **Razpis za bohinjski predor** je železnično ravnateljstvo zavrglo, ker so bile vse ponudbe previsoko proračunjene. Podjetje se ali še enkrat razpiše, ali ga pa prevzame vlada v lastno režijo.

— **Nove razglednice.** V Šoštanju je izdal g. E. Planinšek razglednice z alegorično podobo „Ilirija oživljena“. Razglednice so prav lične in fino izvršene. Razpošiljajo se po 60 K za 1000 komadov. Čisti dobiček je namenjen slovenskim visokošolcem.

— **Odstop mariborskega župana.** Inžener Nagy, ki je županoval v Mariboru mnogo let, je v tajni seji dne 20. t. m. odložil županstvo iz vzrokov, ki se slovenski javnosti prikrivajo.

— **Priloga današnje številke** prinaša nov Kathreinerjev sujet, prav tako izviren v ideji, kakor one Kathreinerjeve slike, ki so se priobčevale v prejšnjih letih in ki so še splošno v spominu. Zbirke teh slik, ki so se napravile marsikje, je kar najlepše obogatil mladi, nadebudni dunajski umetnik Adams s to izvirno kompozicijo. Brhka kmetiška deklica, podoba cvetočega zdravja in veselja do dela, se vrača od žetve med dozorelim, težkim klasovjem. Predmet kakor umetniško lepa izvršitev sta enako mična in kažeta iznova, kako zelo se trudi firma Kathreiner, da namene svoje propagande združuje z zahtevami lepote in prikupnosti. Če se tako izborna blago, kakršno je Kathreinerjeva Kneippova sladna kava, na tako okusen in simpatičen način priporoča občinstvu, ni čudo, ako je lep in trajen uspeh plačilo takemu prizadevanju.

— **Umrli** je v Ljubljani davkarjeva vdova gospa Ana Mrak, rojena Loger, mati finančnega svetnika gosp. dr. Ivana